

Oponentní posudek

autor práce: Michal Dvořák

dizertační práce: **Urbánní forma a a fraktální uspořádání města (02/2021)**

vypracoval: Ing. Pavel Holubec, Ph.D.

Předložená práce splňuje veškeré požadavky, které jsou dle mého názoru na takovou práci kladeny:

- téma: velice aktuální a přínosné pro teorii (zejm. urbanistickou teorii a vědy o komplexních systémech) i praxi (zejm. urbanistickou a plánovací)
- práce přináší nové poznatky a propojuje různé obory
- systematická logická argumentace, která velice dobře drží práci pohromadě a čtenáři umožňuje dobrou orientaci v tématu i v práci samotné
- kvalitní a vzhledem ke komplexitě tématu i velice přístupná až edukativní (populárně naučná) prezentace tématu (úvod do tématu a zvolených metod, postup od obecného ke konkrétnímu, vysvětlení použitých konceptů a jejich vhodná ilustrace na jednoduchých příkladech)
- aplikace vědecké metody (stanovení hypotéz, jejich testování a vyhodnocení, načrtnutí dalších otázek a směrů výzkumu)
- velice metodický přístup (a dobře popsané použité metody) + inovativní algoritmus popsaný v samostatném vědeckém článku (na který dizertace pouze odkazuje)
- ohromný rozsah provedené práce (12 měst, které autor zkoumal do značného detailu - kvalitativní výzkum, ale i velice metodicky - kvantitativní a komparativní výzkum) a šířka (mnohost) použitých přístupů a metod; samotná práce má více než 200 stran (s velkou převahou textu)
- kvalitní a přehledné členění textu
- výborné a velice ilustrativní grafické zpracování (mapy, obrázky, grafy, celková kompozice svazku)
- vhodný vědecký jazyk
- příklady z vlastní urbanistické praxe
- kvalitní práce se zdroji a literaturou, která se mi jeví jako dostatečně široká a odpovídající zvolenému tématu

Kritické připomínky:

- v závěrečné části autor místy nejasným způsobem mísí vědecké otázky s vlastními hodnotovými postoji (např. otázku konečnosti fraktálu města s problematikou zpracování odpadů nebo užitečností budov velkého měřítka - viz str. 185, kap. 2.2.3)
- dílčí překlepy nebo chybějící slova v textu (ovšem pouze v minimální míře - kvalitě práce to nijak neubírá, pokud by však s textem bylo dále pracováno nebo byl publikován, doporučuji vychytat i tyto drobnosti)

Co bych chtěl obzvláště vyzdvihnout jakožto přínosy práce:

- jako východisko práce jsou zvoleny vědy o komplexních systémech, které dle mého odborného názoru v současné době a při stavu současného poznání umožňují nejlépe postihnout, co jsou to města, jak se vyvíjí a proměňují, jak jsou propleteny s jinými přírodními, sociálními i technickými systémy a jak k nim v praktické rovině přistupovat
- propojení umělecky-intuitivního přístupu k urbanismu, založeném na zkušenostech a dobré praxi, s vědecky rigorózní metodou zkoumání měst, která umožňuje některé dlouho tradované a v praxi předávané poznatky (např. význam lidského měřítka, měřítkové různorodosti a strukturální bohatosti vystavěného prostředí pro kvalitu života ve městě i pro jeho efektivitu) lépe a jasněji vědecky ukotvit a opřít o geografická data
- vyvinutí a otestování metody, kterou lze poměrně jednoduše aplikovat na jakékoli město, a tím získat jak prakticky použitelný urbanistický či územně-plánovací podklad, tak vědecky a teoreticky podloženou metodu, která může přinést nové pohledy na města, jejich plánování a rozvoj, a kterou lze dále rozvíjet a její výsledky porovnávat s jinými přístupy (viz část V, str. 183-186)
- návrh normativní definice města jakožto obytného prostorového fraktálu, odvozeného od měřítka člověka, s víceméně plynulým průběhem a ojedinělými skoky (str. 183)
- opatrnost při zacházení se získanými daty ohledně fraktálního uspořádání a fraktální dimenze pro navrhování a urbanistickou praxi (vědomí rizika redukcionismu a omezeného a dílčího dosahu použité metody, rizika snadné algoritmizace)
- praktické příklady využití fraktálního chování pro architektonický návrh (str. 191 a 193)
- velice příkladně zpracovaná dizertační práce, která by si snad i zasloužila samostatnou publikaci, tak aby se mohla dostat i k širšímu publiku (v tomto ohledu mi jde zejména o nadmíru kvalitně a přístupně zpracovanou část II, str. 17-42, a dále o úvodní metodické části kapitol III a IV, tj. str. 95-99 a 137-143 a o téměř celou závěrečnou část V, zejm. str. 187-193)

Celkové zhodnocení:

- **dizertační práci doporučuji k obhajobě**